

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

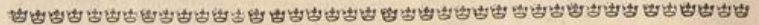
II. Incertus est ejus Auctor: conjectura aetas exploratur. Probatum ejus
γνησιότης & antiquitas.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Ptolemæum Philadelphum transmissit Eleazarus Pontifex: Neque vero ejus auctorem Theodotionem dicam, quod multi faciunt, quippe quam vidisse certum sit Scriptores antiquiores Theodotione. Potius est ut eam Ægyptiis Hellenistis adscribamus, quos & eam ex Chaldaico exemplari excepisse verisimile est, & ad reliquas Scripturæ sacræ partes à Septuaginta Senibus Græce converfas, & usu quotidiano versari sibi solitas accudisse; atque hinc porro accepisse Christi Ecclesiam, & in suum demum Canonem retulisse.

Refelluntur
argumenta
Adversario-
rum.
Unicum ar-
gumentum.

V. Nunc vero postularet hic locus, ut vulgaria argumenta quibus oppugnari solet Liber iste, pro more nostro discuteremus: quod quoniam abunde factum est ab aliis, præsertim ab iis qui susceptis adversus ætatis hujus Heterodoxos velitationibus & controversiis inclaruerunt, disputatione hac superledebo. Unicum hoc refellam, quo ea Libri hujus antiquitas, quam statui, convelli potest, quod nempe non fuerit in Canone, cum credibile sit minime eum prætermisuram fuisse Synagogam magnam ac Esdras, à quibus Canon conditus est, si jam ante extitisset. Verum cum eo tempore maximis rerum difficultatibus premeretur Israëlita gens, quamvis libertati & patriæ reddita, nondum Esdras, quantumlibet studiosus ac diligens, omnes gentis suæ historias & veteris memoriæ monumenta à popularibus suis scripta colligere potuerat. Quæ postmodum reperta ab aliis, in Canone jam clauso & obfignato locum non habuerunt.

DE LIBRO JUDITH.

I. Disputatur de Auctore libri Judith. Variæ opiniones proponuntur. II. Incertus est ejus Auctor: conjectura ætas exploratur. Probatum est ejus antiquitas. III. Libros Tobie & Judith inter Hagiographos ab Ebraeis esse positos contra Scaligerum defenditur. IV. Disputatur de prisca libri Judith interpretationibus. V. Judith tempore Manassis regis Juda facinus suum videtur edidisse. VI. Refelluntur argumenta Adversariorum. Primum argumentum. VII. Secundum argumentum. VIII. Tertium argumentum. IX. Quartum argumentum.

Disputatur
de Auctore
libri Judith.
Variæ opinio-
nes proponun-
tur.
Hieron. Præf.
in Judith.
Ibid. Orig. libr.
4. cap. 2.

I. QUÆ de libro Judith dictum sumus, paria sunt propemodum iis quæ de libro Tobie diximus: nam & ex Ebraeorum Canone segregatus est, & à Christi tamen Ecclesia receptus, & quæ in eo narrantur minime fictitia esse agnoscunt Judæi, & Librum ipsum inter Hagiographa collocant, Hieronymo teste, & Libri auctor ac scriptoris tempus veniunt itidem in controversiam, & recentiorum disputationibus adeo ventilata sunt in utramque partem & excussa omnia, ut vix quidquam videatur addi posse. Paucis tamen hanc quoque partem attingemus. Dixi incertum esse Libri Auctorem, & ita sane esse pridem dixit Isidorus. Sunt qui Eliachimum velint, alio nomine Joachimum dictum, in ipso Judithæ volumine memoratum, qui summum Judæorum Pontificatum tenuit Manassis Judæ regis temporibus, Librum elaborasse. A Josua Josedeci filio, summo itidem Judæorum Pontifice, Zorobabelis comite, scriptum esse affirmat Jedidæus, hoc est Philon Alexandrinus, in libro De temporibus, quem è Latino Ebraice retulit R. Azarias in כְּתוּבֵי יוּדִית; quippe Judithæ historiam Xerxis ævo evenisse censebat. At quamvis hoc opus Jedidæi, sic ipsum Pseudo-Philonis Judæi Breviarium temporum, ita tamen interpolatum est, ut aliud videri queat, & Joachimo Josuæ filio, summo itidem Pontifici, in Latina hac scriptio- ne supposititia adscribitur liber Judith, qui Josuæ ipsi in Ebraica. Hieronymus in interpretatione Eusebiani Chronici hæc scribit: *Cambyses aium ab Ebraeis secundum Nabuchodonosor vocari, sub quo Judith historia conscribitur*: cum debuisset scribere, *sub quo Judith historiam ferunt contigisse*: sic enim habent Græca: ἐφ' ἧ τὴν ἱστορίαν ἰουδαίων ἐπιγράψαντες. Grotius lucubraturum putabat hoc opus Antiochi Epiphanis temporibus, paulo ante Assamonæorum principatum, totumque ἐπιγράψαντες censebat & concinnatum ad confirmandos Judæos adversus grassantem impii hujus Regis tyrannidem.

Euseb. Chron.
libr. 2.

Grot. Præf. in
Judith.

Incertus est
ejus Auctor:
conjectura

II. Ego in re incerta ab omni me assensu sustineo. Quod si tamen in tenebris micare liceat, scriptum conjiciam Babylonica captivitatis temporibus, ad leniendam exilii hujus ægritudinem, & spe arrigendos Israëlitarum animos. Id sua det Chalda-

cus sermo, quo scriptum fuisse hoc opus Hieronymus testificatur; unde & Interpretationem suam expromit. Neque aliter accipio verba Origenis, cum scribit ad Africanum se ab Ebraeis didicisse librum Judith Ebraice scriptum haberi ab iis in apocryphis; hoc est Chaldaice, uti superius de Tobiae libro disputantes observavimus. Quae potissimum nota Libri hujus antiquitatem R. Azarias deprehendit.

Quaedam praeterea locutiones & sententiae ex hoc libro videntur in Novum Testamentum transiisse. Quale illud est Elizabethae ad Mariam Christi matrem: *Benedicta es tu filia à Domino Deo excelsò pre omnibus mulieribus super terram.* Ait Paulus in priore ad Corinthios Epistola: *Neque tentemus Christum, sicut quidam eorum tentaverunt, & à serpentibus perierunt: neque murmuraveritis sicut quidam eorum murmuraverunt, & perierunt ab exterminatore.* Proveniunt ista manifesto ex libro Judith, cuius haec sunt verba: *Illi autem qui tentationes non susceperunt cum timore Domini, & impatentiam suam, & improprium murmurationis suae contra Dominum protulerunt, exterminati sunt ab exterminatore & à serpentibus perierunt.* Ceterum meminimus saepe jam dictum esse à nobis genuinum hunc esse librum, qui ejus sit & auctoris & aetatis, cuius esse fertur; unde sequitur genuinum esse librum Judith, quippe qui sit incerti auctoris & aetatis, uti esse vulgo fertur.

III. Miratur Scaliger Hieronymum scripsisse libros Tobiae & Judith inter Hagiographos poni ab Ebraeis, cum certum sit in Canonem receptos non fuisse. Nempe in eo falsus est Scaliger, quod nulla extra Canonem Hagiographa Ebraeos habere censuit. Erant autem apud eos Hagiographa duplicis modi: alia quae dictata esse dicebant per Spiritum sanctum, atque hunc statuebant secundum Prophetiae gradum ex undecim, & רוח הקדש, Spiritum sanctum appellabant. Hujusmodi erant Hagiographa relata in Canonem, quae כתובים proprie & מקראות dicebantur. Testem locupletem damus Maimonidem in More nevochim. Verum nobilioribus Prophetiae generibus desitis post solutam Captivitatem, eo usi sunt Judaei quod בת קול, Filiam vocis appellant, & cujus creberrima occurrit in libris Rabinorum mentio; atque hujus ope alias ediderunt scriptiones, & eas quidem Hagiographas & à Deo inspiratas. Quoniam autem inferius habebatur genus hoc Prophetiae, iis per quae Libri sacri editi & in Canonem fuerant conclusi, ideo resignare Canonem, aliique Libris sacris istos adungere, & in idem volumen compingere non sunt ausi, quamvis sacros & Dei afflatu compositos esse arbitrarentur. Tales autem fuisse volunt Libros Tobiae ac Judith. Atque haec quidem Ebraei; nam Ecclesia Christi, hos itidem ut reliquos, qui Volumine sacro continentur, Spiritu sancto dictante conscriptos esse pro certo habet, & aliis Hagiographis neutiquam inferiores esse decernit.

IV. Multum porro Hieronymianam inter Libri hujus interpretationem, & Graecam quae hodie extat, interest. Verum utra exemplaris vestigiis pressius instituisse dicenda sit, dubitare nos nequaquam patitur Hieronymus, cum ait se magis sensum Judaeis interpretacionibus, quam ex verbo verbum transiulisse, multorum codicum varietatem vitiosissimam amputasse; sola ea quae intelligentia integra in verbis Chaldaeis invenire potuit, Latine expressisse. Huc accedit quod adhibitus hic quoque ab Hieronymo Interpretes, ut & in Tobiae libro è Chaldaeo sermone Latine reddendo, nonnulla etiam de suo videtur fuisse largitus. Chaldaei enim sermonis satis rudem se Hieronymus non dissimulat. Hinc tanta inter utramque interpretationem occurrit discrepatio. Graecam vero, itidem ut illam libri Tobiae, ex Chaldaico exemplari expressisse Judaeos Hellenistas credibile est: nam quis mulieris popularis suae historia, adeo inter Ebraeos celebri ut in Hagiographis collocaretur, caruisse putet Judaeos Alexandrinos, & ad eam vernacula lingua, Graeca nimirum, reddendam pauculas horas non contulisse? Ergo cum amena sit Libri lectio, & ad pietatem promovendam utilis, crebro eum usu videntur tuisse; nonnumquam etiam sacris Libris adjunxisse, ut pote quem Hagiographum esse & ab Ebraeis haberi scirent: adeo ut cum Christi deinde suscipere dogmata, Christianis eum communicarent cum reliquis Libris sacris, nullo discrimine; atque ita demum sacer ab Ecclesia Christi habitus sit, Nicena Synodo comprobante ac decernente. Ex Graeca porro illa interpretatione Latinam quamdam deinceps produisse existimaverim, Hieronymiana vetustiore, & Graecis magis consonam, qua Latini Patres antiqui usi sunt; & Syriacam praeterea. Minime ergo iis assentior qui Septuaginta Senum, aut Theodotionis foetum hunc quoque esse comminiscuntur. Quis enim librum à Canone Ebraeorum se junctum Ptolemaeo Philadelpho inter sacras Scripturas Eleazarum Pontificem venditasse censet? Sed nec Theodotioni id adscripserim: nam quis ipsum elaborasse existimet eam interpretationem, quam non aequalis solum ejus Clemens Alexandrinus, Origenes, & Africanus usurparunt, sed & ve-

atai exploratur. Probatur ejus veritas & antiquitas.

R. Azar. Meor Ensjim cap. 37.

Luc. 1. 42.

Judith. 13. 23.

1. Cor. 10. 9.

Judith. 8. 24.

25.

Libros Tobiae & Judith inter Hagiographos ab Ebraeis esse positos contra Scaligerum defenditur.

Scal. in Euseb. Chron. libr. 2. Hier. Praef. in Tob. & Jud. Maim. More nev. Part. 2. cap. 45.

Disputatur de prisca libri Judaeis interpretacionibus.

Hier. Praef. in Judith.

Hier. Praef. in Tob.

Clem. Alex. Strom. libr. 4. Orig. Hom. 19. in Jerem. & Tom. 3. in Job.